

Druga studnia (nr II) jest ujęciem awaryjnym o wydajności eksploatacyjnej $Q = 52,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 37,5 \text{ m}$. Głębokość studni wynosi 100 m.

Wokół ujęć wyznaczone są strefy ochrony bezpośredniej. W Goździe strefa ta jest wygradzona i posiada wymiary $49 \times 43 \text{ m}$ – obejmuje ona również stację uzdatniania wody.

3. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

3.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Duża ilość obszarów chronionych niesie ze sobą pewnego rodzaju uwarunkowania, które zakazują między innymi lokowanie nowych inwestycji zagrażającym środowisku naturalnemu. Krajowy system obszarów chronionych obejmuje parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu.

Kozienicki Park Krajobrazowy – w granicach gminy znajduje się 1274,66 ha otuliny parku, co stanowi ok. 16,4 % ogólnej powierzchni gminy. Park obejmuje naturalne zespoły leśne specyficzne dla Puszczy Kozienickiej charakteryzujące się dużą różnorodnością gatunkową flory i fauny. W obrębie tego obiektu znajdują się liczne rezerwy, pomniki przyrody i użytki ekologiczne. Otulina Parku wyróżnia się niezwykle pięknym krajobrazem utworzonym przez rzeki, rozległe łąki z rozproszonymi zadrzewieniami i niewielkimi skupiskami leśnymi. Lasy, zbiorniki wodne i łąki w dolinach rzek są miejscem lęgów i przelotów wielu gatunków ptaków m.in. orlika krzykliwego, rybołowa, bataliona, kraski, bociana czarnego.

Występuje tu 16 gatunków nietoperzy w tym mroczek posrebrzany, nocek wąsaty i mopek.

Postępująca degradacja środowiska naturalnego stwarza coraz większe problemy związane z ochroną zasobów przyrodniczych, tym bardziej, że środki budżetowe przeznaczane na ten cel, w stosunku do faktycznych potrzeb są o wiele za małe.

Rezerwy przyrody

Na terenie gminy nie występują żadne rezerwy przyrody. W najbliższym czasie planuje się utworzenie dwóch rezerwatów przyrody:

„Adamów – Lipiny” - fragment dobrze zachowanej buczyny z domieszką jodły. Żyzne siedlisko lasu świeżego zapewnia bardzo dobre warunki do rozwoju buka. W runie występuje dość licznie kopytnik. Buczyny na terenie Puszczy Kozienickiej należą do rzadkości i nawiązują do dawnych naturalnych zbiorowisk występujących na jej obszarze.

„Czarny Ług” - obszar źródliskowy, odgrywa ważną rolę w stabilizacji warunków wodnych w okolicy. Znajduje się w wododziale trzech rzek - Gzówki, Zwolenki i Zagożdżonki. Centralną część obszaru zajmują ługi (dystroficzne jeziora) otoczone sosnowymi lasami. Wokół mniejszego zbiornika licznie występuje wełnianka oraz nieco mniejszej ilości pałka ponadto sit, bagno zwyczajne oraz torfowiec. Drugi z ługów jest pozbawiony większych płatów roślinności szuwarowej. Gniazdują tu jednak gatunki ptaków wodno-błotnych np.: perkozek, czernica, głowienka, łyska, zalatują mewa śmieszka, rybitwa czarna, czapla siwa, błotniak stawowy. W otoczeniu zbiornika spotyka się przepiórkę, srokosza, kruka. Licznie występują żaby oraz ważki.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

W gminie projektuje się utworzenie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. Projekt został zapisany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Obszar „**Czarny Lasek – Podgóra**” charakteryzuje się dużą różnorodnością środowisk poczynając od wydm, a kończąc na zbiornikach wodnych. Dzięki mozaice środowisk teren ten zasiedlają zróżnicowane zespoły roślin i zwierząt. W jego obrębie wyróżniają się dwa tereny o wysokiej wartości przyrodniczej, tj.:

Ług „Podgóra” - dystroficzne jeziorko w jednym z ostatnich stadiów sukcesji. Wokół widać ślady dawnej eksploatacji torfu (doły potorfowe). W otoczeniu brzoza i karłowate sosny. Spotyka się wełniankę, siedmiopalecznik, żurawinę, rozległe kępiaste turzycowiska. Miejsce jest ostoją ptactwa wodno-błotnego min.: cyranki, cyraneczki, łęgowisko samotnika, perkozka. W sezonie połęgowym pierzowisko kaczek.

„Czarny Lasek” - niewielki zbiornik wodny u podstawy wału wydm otoczony lasami. Spotyka się tu: pływacza, żurawinę oraz niewielkie ilości bagna zwyczajnego. Obfite stanowisko czermieni błotnej. Miejsce rozrodu płazów między innymi żaby jeziorkowej i trawnej oraz owadów (ważki, motyle).

Pomniki przyrody

W gminie Gózd znajdują się 2 pomniki przyrody tj.:

- **buk pospolity** obwód 325 cm zlokalizowany we wsi Piskornica w lesie niepaństwowym,
- **dąb szypułkowy**, obwód 350 cm zlokalizowany we wsi Piskornica w lesie niepaństwowym.

Ponadto zgodnie ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gózd” do obiektów cennych przyrodniczo i kwalifikujących się do objęcia ochroną jako pomniki przyrody wytypowano:

- lipę drobnolistną o pierśnicy 293 cm w Klwatce Królewskie;
- dąb szypułkowy o pierśnicy 329 cm w Nowinie;
- lipę o pierśnicy 270 cm, Święty Jan;
- grusze polną o pierśnicy 270 cm, Grzmucin;
- dąb o pierśnicy 260 cm, Pięciomorgi;
- gruszę polną o pierśnicy 245 cm, Pięciomorgi;
- grusza polna ,245 cm, Pięciomorgi;
- dąb , 275 cm, Klwatka - Królewska, w polu;
- 9 wiązy, 300 cm, 265 cm, 290 cm, 290 cm, Kolonia Wojstawice (niedaleko kapliczki);
- grusza polna , 200 cm , Kolonia Wojstawice, na skraju polnej drogi;
- wierzba o pierśnicy 277 i 325 cm;
- grupa sosen o pierśnicy powyżej 200 cm, na skraju polnej drogi,
- grusze polne, 230cm i 260 cm, Kuczki -Wieś, w polu;
- dąb 300 cm, Kolonia Kuczki,
- dąb 300 cm, Kolonia Kuczki, wkomponowany w płocie;
- dąb, 370 cm, Adamów - Lipiny , na skraju prywatnego lasu;
- grupa dębów w polu, 370 cm, 355 cm, 280 cm, 330 cm, 250 cm, Karszówka.

Użytki ekologiczne

Obecnie na terenie gminy brak jest wytypowanych użytków ekologicznych. W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gózd” na terenie gminy wytypowano 13 obiektów do objęcia tą formą ochrony:

- Staw Małęczyn I - niewielki staw położony przy pętli końcowej autobusów komunikacji miejskiej Radomia, naprzeciw szkoły podstawowej. Występuje tatarak, sit, w toni wodnej obficie rogatek. Lęgowisko kokoszki wodnej. Zarybiony, występuje tu okoń, karaś, szczupak i lin. Ze względu na sąsiedztwo ze Szkołą Podstawową może być wykorzystywane w edukacji przyrodniczej i ekologicznej dzieci.
- Staw Małęczyn II - wysychające wskutek melioracji dwa niewielkie stawiki w dolinie okresowego cieku przedzielone groblą. Występuje tatarak, łączeń baldaszkowy, rdestnica pływająca. Miejsce rozrodu płazów w tym żaby jeziorkowej. W części zachodniej duża kępa tarniny (potencjalne miejsce rozrodu pazia królowej i innych gatunków owadów), bzu czarnego i róży pomarszczonej oraz trzy grusze polne. Wśród ptaków można spotkać dzierzbę gąsiorka, trznadła i cierniówkę.
- Oczko wodne „Nowina” - śródpolne oczko wodne o powierzchni lustra ok. 80 m² w szuwarze trzcina, pałka. W otoczeniu sit rozprzeczły i turzyce. Miejsce rozrodu płazów (m. in. żaby jeziorkowej i trawnej), ptaków (rokitniczki) i owadów (ważki). Miejsce niezwykle ważne dla zachowania lokalnej populacji płazów i owadów ze względu na położenie w środowisku silnie przekształconym przez człowieka.
- Oczko wodne „Grzmucin” - położone wśród pól, teren źródliskowy. Przy brzegu pomnikowy okaz gruszy (270 cm). Wysychające dno dawnego zbiornika porastają łany kosaćca żółtego, turzyce i tatarak. Miejsce rozrodu żaby jeziorkowej i kumaka. Konieczne wybudowanie zastawki w celu podpiętrzenia wody.
- Wyrobisko poźwirowe „Klwatka Królewska” - sztucznie powstały niewielki zbiornik wodny na miejscu dawnego żwirowiska. Obecnie w wyniku sukcesji ukształtował się dość stabilny ekosystem. Zbiornik porasta pałka szerokolistna, łączeń baldaszkowaty, jeżogłówka. Lęgowisko kaczkki krzyżówki, łyski, żaby jeziorkowej i ważek. Strone stoki wyrobiska dobrze nasłonecznione porasta roślinność kserotermiczna m. in. rozchodnik, szczytliha siwa i inne stanowiące miejsce bytowania bogatej entomofauny.
- „Kolonja Wojsławice” - stawy we wsi, szuwar z pałki, bardzo liczne żaby (m.in. jeziorkowa), nielicznie kumaki.
- „Wojsławice I” - oczko wodne przy szosie, teren pofalowany, doły (potorfowe), wypełnione wodą i zarastające częściowo wierzbą osiką i olszą. W otoczeniu, na łące, obfite stanowisko storczyka. Występują: słowik szary, łożówka, zaganiacz, sroka. Z motyli - zawisak półpawik i szlaczkoń sieracznik. Ostoja płazów - liczne żaby zielone.
- „Wojsławice II” - oczko wodne przy drodze gruntowej z Kłonówka do Wojsławic, porastające pałką, sitem i jeżogłówką. W otoczeniu brzoza, olcha i osika. Miejsce rozrodu żab zielonych.
- „Kuczki – Wieś” - dobrze zachowany fragment łągu, w otoczeniu pól z bogatą awifauną, ostoja zwierzyny płowej.
- „Kłonówek Piaszczysty” - śródleśne zarastające dystroficzne jezioro.

Wzdłuż brzegu rozległe łany pałki, turzycowisk, wełnianki, torfowca, bagna zwyczajnego, w miejscach suchszych spotyka się łożynię. Spośród ptaków wodno-błotnych gniazdują tu wodnik, błotniak stawowy, kokoszka wodna i potrzos.

- „Karszówka” - dwa stawy - ługi w obszarze źródłiskowym Zagożdżonki, Gzówki i Zwolenki. Wokół zbiorników licznie występuje wełnianka (łanowo), pałka, torfowiec, czermień błotna, siedmiopalecznik. Przed przeprowadzonymi melioracjami gniazdowały tu gatunki chronione m. in. jedna z nielicznych w dawnym woj. radomskim kolonia rybitwy czarnej i mewa śmieszki, ponadto łyska, głowienka, krzyżówka i potrzos. Zbiorniki stanowiły ważną ostoję o randze lokalnej, konieczne jest więc przywrócenie poprzedniego stanu wód w zbiornikach.
- „Pło” - jedyne w całej gminie jezioro dystroficzne (ług) w ostatnim stadium sukcesji całkowicie pokryte płem i porośnięte samosiewami sosny. Występuje bagnica torfowa, żurawina błotna i przygiełka biała.
- „Kuczki Duże” - dwa niewielkie stawy na skraju wsi w otoczeniu wydm i lasu. Większy staw porasta dość licznie pałka. Gniazdują tu: kokoszka wodna, łyska, krzyżówka, licznie spotykane żaby zielone. Drugi staw mniejszy, słabo rozwinięty szuwar liczniej występują wełnianka oraz czermień błotna, przy brzegu torfowiec i pływacz.
- „Tarnina”- pas tarniny długości ok. 20 m szerokości 5-6 m ostoją licznych bezkręgowców oraz drobnych zwierząt kręgowych.

3.2. Komunikacja i infrastruktura techniczna

Powiązania komunikacyjne jak również sprawna i rozbudowana infrastruktura techniczna są bardzo ważne dla prawidłowego funkcjonowania i rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, ponieważ wpływają na wszystkie obszary jej działalności.

Dostępność komunikacyjna spełnia kluczową rolę w rozwoju lokalnym gminy Gózd. Układ drogowy, o który opiera się gmina, gwarantuje bardzo dobre relacje z otoczeniem zewnętrznym i wewnętrznym. Układ ten na obszarze gminy tworzy droga krajowa i wojewódzka oraz drogi powiatowe i gminne, które pośrednio bądź bezpośrednio wiążą ośrodek gminy z jej miejscowościami, z pozostałymi gminami powiatu radomskiego, jak również z sąsiednimi ośrodkami powiatowymi i województwami.

Przez obszar gminy Gózd przebiega droga krajowa nr 12, która jest głównym czynnikiem aktywizującym gospodarkę pozarolniczą. Główny układ komunikacyjny gminy, zapewniający powiązania zewnętrzne, tworzy również droga wojewódzka nr 699 o relacji Niemianowice – Gzowice – Piotrowie - Jedlnia-Letnisko – Siczki.

Ogółem drogi gminne mają długość 80 km. Drogi dojazdowe do gruntów mają długość łączną 37 km, ale w tym ulepszone – 8,3 km. Na obszarze gminy Gózd funkcjonują 2 mosty o łącznej długości 15,2 m. Wskaźnik gęstości dróg na obszarze gminy na 100 km² wynosi 102,88.

Tabela 1. Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Gózd

numer drogi	Relacja	długość
350101 W	Kolonia Gzowice - gr. gminy - Budy Niemianowice - Lipiny - gr. gminy - Linów	6,3
350102 W	Janów – gr. gminy – Małęczyn – Kolonia Wojstawice	6,0
350103 W	Klwatka Królewska – gr. gminy - Myśliszewice	1,5
350104 W	Klwatka Królewska - Kłonów	5,5
350105 W	Kolonia Kuczki – Gózd - Karszówka	7,6
350106 W	Kuczki Wieś – Drużynki Podmostki	7,4
350107 W	Kolonia Kuczki – Niemianowice	1,4
350108 W	Kiedrzyń – Klwatka Figietów	3,2
350109 W	droga przez wieś Małęczyn (ul Szkolna)	1,5
350110 W	Kuczki Wieś - Kłonów	1,8
350111 W	Kłonówek – gr. gminy - Kłonowiec	1,0
BN	Adamów od drogi krajowej nr 12 do drogi powiatowej nr 3525 W	1,1
BN	Kuczki Kolonia - Kleciska	2,0
BN	Lipiny - Gózd	0,8
BN	droga przez wieś Niemianowice	1,6
BN	Grzmućcin – Pięciomorgi – Budy – do drogi powiatowej nr 3530 W (pętla)	2,6
BN	Kuczki Wieś - Kłonówek	3,2
Razem		54,5

Źródło: dane uzyskane z Urzędu Gminy w Goździe

Uzupełnieniem układu komunikacyjnego gminy są drogi powiatowe:

- 3522 W Pionki – Podgóra,
- 3525 W Słupica – Gózd,
- 3526 W Piskornica – do drogi nr 12,
- 3528 W Kiedrzyn – Radom,
- 3529 W Kiedrzyn – Małęczyn – do drogi nr 9,
- 3530 W Klwatka – Bogusławie – Skaryszew,
- 3531 W Kuczki – Kazimierówka – Skaryszew,
- 3532 W Gózd – Rawica,
- 3533 W Kłonówek – Rawica.

Łączna długość dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy wynosi 29,9 km.

W okresie programowania unijnego 2007-2013 władze gminy planują przeprowadzenie zadań inwestycyjnych w zakresie przebudowy i modernizacji dróg gminnych mających na celu poprawę stanu technicznego infrastruktury komunikacyjnej.

Transport publiczny

Na obszarze gminy funkcjonuje komunikacja publiczna, która realizowana jest przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej. Dzięki niej mieszkańcy mogą podróżować do najbliższych miejscowości z terenu gminy i sąsiednich. Dodatkowo przez gminę kursują autobusy dalekobieżne docierające do większych metropolii, m.in. do Lublina. Mieszkańcy korzystają z komunikacji publicznej świadczącej przez MPK z siedzibą w Radomiu (linia podmiejska G o relacji Radom-Gózd), oraz MZDiK w Radomiu linia 24 Radom-Małęczyn-Grzmucin.

Ponadto dynamicznie rozwija się transport indywidualny

Infrastruktura techniczna

Gospodarka wodno – ściekowa

Z sieci wodociągowej na obszarze gminy korzysta aż 92,55% ogółu mieszkańców (1666 osoby mają zawarte umowy na korzystanie z sieci wodociągowej).

System wodociągowy w gminie Gózd doprowadza wodę do miejscowości Gózd, Lipiny, Budy Niemianowskie, Piskornica, Karszówka, Drożynki, Klwatka, Kłonów, Kłonówek Wieś, Kłonówek Kolonia, Kuczki Kolonia, Kuczki Wieś, Czarny Lasek, Podgóra, Niemianowice, Wojsławice, Kiedrzyn, Małęczyn Nowy, Małęczyn Stary, Grzmucin i jest zasilany z dwóch ujęć wody tj. Małęczyn i Gózd o wydajności 520 m³/h.

Sieć wodociągowa na terenie gminy jest ogólnie w dobrym stanie technicznym i jest prawidłowo eksploatowana. Długość sieci wodociągowej wynosi 157,77 km (długość sieci rozdzielczej na 100 km² wynosi 113,5 km). Wszystkie sołectwa zwodociągowane są w 100%.

Sieć kanalizacyjna na terenie gminy ma długość 32,7 km. Ilość mieszkańców podłączonych do kanalizacji wynosi 20,28% (367 osoby mają zawarte umowy na korzystanie z kanalizacji). Jest to zdecydowanie mały

wskaźnik w porównaniu do powiatu zwoleńskiego, dla którego wynosi 76,1%.

Na obszarze gminy znajdują się dwie oczyszczalnie ścieków w Klwatce Królewskiej O-2 (swoim zasięgiem obejmuje Małęczyn i część Klwatki) oraz w Goździe.

Oczyszczalnia ścieków w Goździe oparta jest na technologii osadu czynnego. Maksymalna przepustowość obiektu wynosi 250 m³/d. Oczyszczalnia obsługuje mieszkańców Gozdu, Publiczną Szkołę Podstawową, Publiczne Gimnazjum, Gminny Ośrodek Zdrowia i Urząd Gminy. Oczyszcza ścieki w ilości około 50 000 m³ rocznie, wszystkie dopływające kanalizacją. Ścieki, po oczyszczeniu wraz ze ściekami opadowymi z terenu szkoły i ośrodka zdrowia a także wodami popłucznymi ze stacji uzdatniania odprowadzane są wspólnym kolektorem do rzeki Gzówki.

Technologia oczyszczania ścieków w oczyszczalni w Klwatce Królewskiej oparta na osadzie czynnym. Jej przepustowość wynosi 514 m³/d. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest Pacynka.

Na terenie gminy nie ma przydomowych oczyszczalni ścieków. Gospodarstwa indywidualne posiadają szamba jedno lub wielokomorowe, które są często opróżniane na pola, nieużytki, do rowów melioracyjnych i przydrożnych.

Gospodarka odpadami

Gmina Gózd posiada opracowany Plan Gospodarki Odpadami w celu regulowania gospodarką odpadami komunalnymi i gospodarczymi.

Na terenie gminy Gózd nie znajduje się żadne składowisko odpadów komunalnych. Odpady z obszaru gminy składowane są na składowisku w Radomiu.

Przeciętna ilość produkowanych odpadów komunalnych przez gospodarstwa domowe w gminie wynosi około 331,93 Mg rocznie (ogółem przez mieszkańców gminy 377,19 Mg rocznie). Wskaźnik jednostkowego nagromadzenia odpadów dla gminy wynosi 0,5-0,6 m³/M-rok, natomiast gęstość nasypowa 200 kg/m³.

Fracja odpadów komunalnych nie nadająca się do wykorzystania (odzysku) usuwana jest we własnym zakresie przez mieszkańców do gminnych kontenerów typu KP-7 przeznaczonych do gromadzenia odpadów komunalnych. Na terenie gminy rozstawionych jest 17 sztuk wyżej wymienionych kontenerów. Przy wyżej wymienionych kontenerach rozstawione są dodatkowo kontenery siadkowe przy pomocy których odbywa się segregacja odpadów komunalnych.

Zbiórką odpadów na terenie gminy zajmuje się firma SITA Radom, która dysponuje różnymi typami samochodów w tym również samochodami przystosowanymi do transportu kontenerów KP-7.

Gmina w najbliższych latach dalej będzie kontynuować gromadzenie odpadów w ogólnodostępnych kontenerach KP-7. Ponadto będzie rozszerzona selektywna zbiórka odpadów w systemie workowym i dodatkowo zostaną wprowadzone kontenery do selektywnej zbiórki surowców wtórnych.

W 2004r. Gmina Gózd podpisała umowę z Zakładem Utylizacji Radom - Zakładem Przetwórstwa Rolnego Danielów Sp. z o.o. w Radomiu na odbiór padłych zwierząt lub ich części z terenu Gminy Gózd. Zgodnie z umową odbiór

padłych zwierząt odbywać się będzie nie później niż w ciągu 2 dni od dokonania zgłoszenia w okresie jesienno- zimowym i 1 dzień w okresie wiosenno-letnim.

Energetyka

System zaopatrzenia w energię elektryczną jest zadawalający przy znikomej awaryjności urządzeń i linii napowietrznych.

W najbliższych latach planuje się realizację nowych stacji transformatorowych SN/NN w miejscowościach Kiedrzyn (2 obiekty), Małęczyn, Piskornica, Drużynki (Sobolew) oraz Drużynki (Podmostki). Ponadto planuje się przeprowadzenie modernizacji i budowę nowego oświetlenia przestrzeni publicznej i dróg oraz konserwację funkcjonujących stacji transformatorowych i linii przesyłowych średniego i niskiego napięcia. Przewiduje się również modernizację linii napowietrznych poprzez zastępowanie ich liniami kablowymi.

Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy nie ma zbiorczych systemów grzewczych. Lokalne kotłownie funkcjonują w obiektach użyteczności publicznej. Gospodarstwa domowe posiadają indywidualne źródła ciepła i opalane przeważnie na paliwie węglowym.

Sieć gazowa

Na terenie gminy Gózd długość czynnej sieci gazowej wynosi około 9 588 m, z czego długość czynnej sieci przesyłowej wynosi 5 940 m a rozdzielczej – 3 648 m. Sieć gazowa obsługuje 249 mieszkańców gminy. Roczne zużycie gazu ziemnego na ogrzewanie mieszkań wynosi 9,6 tys. m³, a całkowite – 11,7 tys. m³. Roczne zużycie gazu na jedną osobę wynosi 1,5 m³. Podłączonych czynnie do sieci gazowej jest 80 budynków mieszkalnych. Z sieci gazowej korzysta również budynek szkolny Publicznej Szkoły Podstawowej w Małęczynie, która podłączona jest do sieci gazowej.

4. GOSPODARKA

4.1. Rolnictwo

Rolnictwo w gminie Gózd jest główną gałęzią gospodarki pomimo, że zainteresowanie nim spada. Pozostanie jeszcze przez dłuższy czas podstawowym działem, który będzie decydował o rozwoju społeczno – ekonomicznym gminy. Służy temu charakter rolniczy gminy, który w konsekwencji stwarza dogodne warunki do działalności rolniczej i przemysłu rolno-spożywczego, przetwórczego oraz rozwoju agroturystyki.

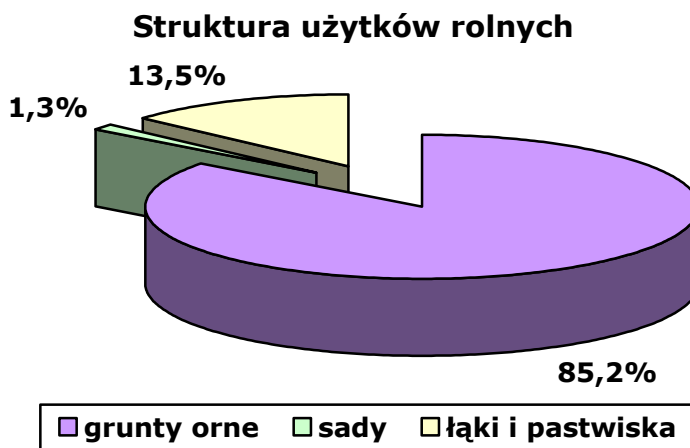
Charakterystyka powierzchni

Ogólna powierzchnia gminy Gózd wynosi 7776 ha, z czego użytki rolne zajmują 6589 ha.

Tabela 2. Struktura obszarowa na terenie gminy Gózd

Powierzchnia ogólna	Użytki rolne			Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
	Razem	Grunty orne	Sady		
	w ha				
7776	6589	5614	88	887	655
100%	84,8%	85,2%	1,3%	13,5%	8,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Goździe

W powyższym zestawieniu użytkowania gruntów największy obszar zajmują użytki rolne – 84,8% ogólnej powierzchni gminy. Same grunty orne stanowią aż 85,2% całkowitej powierzchni użytków rolnych. Natomiast sady zajmują jedynie 1,3%, a łąki i pastwiska – 13,5%.

Gleby na terenie gminy Gózd charakteryzują się odczynem bardzo kwaśnym. Największą powierzchnię zajmują gleby klasy IV i V.

Tabela 4. Udział gleb ornych według klas bonitacyjnych

Gmina Gózd	% - owy udział gleb w klasach				
	III	IV	V	VI	VIz
	10,2	30,4	30	14,6	0,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Goździe

W zależności od specyfiki upraw i zbiorów płodów rolnych wyróżniamy:

- gleby klasy III to gleby orne średnio dobre; gleby brunatne, gleby bielcowe; w porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne. Odznaczają się dużym wahaniami poziomu wody w zależności od opadów atmosferycznych. Na glebach tej klasy można już zaobserwować procesy ich degradacji,
- gleby klasy IV to gleby orne średnie; plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej. Gleby te są bardzo podatne na wahania poziomu wód gruntowych,
- gleby klasy V to gleby orne słabe; do tej klasy należą gleby kamieniste lub piaszczyste o niskim poziomie próchnicy. Są ubogie w substancje organiczne. Do tej klasy zaliczmy również gleby orne słabe położone na terenach nie zmeliorowanych albo takich które do melioracji się nie nadają,
- gleby klasy VI to gleby orne najslabsze; w praktyce nadają się tylko do zalesienia. Posiadają bardzo niski poziom próchnicy. Próba uprawy roślin na glebach tej klasy niesie ze sobą duże ryzyko uzyskania bardzo niskich plonów.

Charakterystyka gospodarstw rolnych

W gminie Gózd rolnictwem trudni się 1801 indywidualnych gospodarstw rolnych. Głównie są to małe gospodarstwa (powierzchnia do 5 ha) oraz średnie (powierzchnia do 10 ha).

Tabela 5. Struktura obszarowa gospodarstw rolnych na terenie gminy Gózd

Powierzchnia	Liczba gospodarstw
1-2 ha	640
2-5 ha	688
5-7 ha	198
7-9 ha	166
9-15 ha	83
Powyżej 15 ha	26

Źródło: dane uzyskane z Urzędu Gminy w Goździe